

ДОКЛАД АНАЛИЗ

за контролно-методическата дейност
на старши експерт по предучилищно
възпитание

Марияна Гигова – отдел ИОМД –
Регионален инспекторат по
образованието – гр. Пазарджик – учебна
2009/2010 година

- През учебната 2009/2010 година **основната цел** в дейността на ст. експерт по ПВ е създаване на организация и контрол по усъвършенстване работата в детските градини от област Пазарджик по прилагане и спазване на ДОИ за предучилищно възпитание и подготовка и осигуряване на задължителна подготовка на децата за училище една година преди постъпването им в първи клас.

Контролна дейност:

Резултати и изводи от цялостните, тематични и текущи проверки:

- *Наблюдавана е възпитателно-образователната работа на 36 детски учители при провеждането на 40 форми на педагогическо взаимодействие - педагогически ситуации.*
- *Проверена е административно-управленската дейност на 39 директори на детски градини и училища с групи ПДГ.*
- 1.Резултати от цялостната проверка в ОДЗ „Фантазия” - гр. Велинград:
- Административно-управленската дейност на директора е в съответствие с изискванията на чл. 147 от ППЗНП.
- Възпитателно-образователната работа с децата се провежда при спазване и прилагане на Наредба № 4/ 2000 г. на МОН - ДОИ за предучилищно възпитание и подготовка. Познават се и се прилагат в практиката одобрените от МОН програми за възпитателно-образователна работа и учебни помагала.
- Успешно се извършва образователната интеграция на децата роми. Спазват се ДОИ за усвояване на книжовния български език.

- 2. Тематични проверки:
- Резултати от тематична проверка “Контрол по спазването на ДОИ за предучилищно възпитание и подготовка” – в 3 детски градини.
- Възпитателно-образователната работа с децата се провежда при спазване и прилагане на Наредба № 4/ 2000 г. на МОН - ДОИ за предучилищно възпитание и подготовка. Познават се и се прилагат в работата одобрените от МОН програми за възпитателно-образователна работа и учебни помагала.
- Контролната дейност на директора е в съответствие с Инструкция №1/23.01.1995 г. на МНО за провеждане на контролната дейност в системата на народната просвета. Проверката на задължителната документация, отнасяща се до възпитателно-образователната работа с децата показва, че се спазват изискванията на Наредба №4/16.04.2003 г. на МОН за документите за системата на народната просвета.

- **Резултати от тематичната проверка: «Контрол на състоянието на обучението по БДП в детските градини» - в 12 детски градини от община Септември.**
- Възпитанието и обучението по БДП в детските градини е организирано съобразно нормативните изисквания: Концепцията на МОН от 2003 г. за възпитанието и обучението по безопасност на движението по пътищата в детската градина и в българското училище; одобрената от МОН Учебна програма по безопасност на движението по пътищата в детската градина; заповед № РД 09-773/19.09.2003 г. на Министъра на образованието и науката.
- В детските градини са закупени необходимите за обучението учебни помагала. В проверените детски градини обучението се провежда в занималните или в кабинети (оборудвани занимални или физкултурен салон), с онагледяване на обучението по БДП и/или на открито. Материално-техническата и игрово-дидактична база на детските градини е обогатена с материали и пособия, способстващи обучението по БДП.
- Учителите, които водят обучението по БДП, имат нужната квалификация - преминали са курс „Методика на обучението по БДП в детската градина” и съответно директорите: „Планиране, ръководство и контрол на обучението по БДП в ДГ и в училище - I-IV, V-VIII клас”. В седем от проверените детски градини, е необходимо да се подобри обезопасяването в района на ДГ - пътна маркировка, пътни знаци, за което директорите са предприели конкретни действия - сезирали са отговорните длъжностни лица - в съответното кметство.

- **Резултати от тематичната проверка «Контрол по спазване на ДОИ за усвояване на книжовен български език» - в 3 училища с групи ПДГ.**
- Детските учители преподават на книжовен български език и във възпитателно-образователната работа с децата спазват ДОИ за усвояване на книжовен български език. Резултатите на децата относно усвояването на книжовния български език са по-добри, когато има и съдействие от страна на семейството - проверката е обхванала групи ПДГ към училища с деца роми, за които българският език не е семеен.
- **Резултати от тематичната проверка «Контрол по спазване на ДОИ за документите за системата на народната просвета» - в 3 ДГ.**
- В основни линии се спазват ДОИ за документите за системата на народната просвета. За коригиране на пропуските са дадени предписания.
- **Резултати от тематичната проверка «Контрол по актуализацията на правилниците на детските градини съобразно измененията и допълненията на ЗНП и ППЗНП» - в 4 ДГ от община Белово**
- Правилниците на детските градини са актуализирани съобразно ЗНП и ППЗНП, в съответствие с § 8 от Преходните и заключителни разпоредби на ППЗНП и чл.150,ал.2 от ППЗНП. Директорите са спазили изискванията на чл.70, ал.6 от Наредба №4/16.04.2003 г. на МОН за документите за системата на народната просвета.

- Резултати от текущите проверки:

- Текущи проверки в 2 ДГ и 1 училище с групи ПДГ: Създадени са организационно-педагогически условия за осъществяване на възпитателно-образователна работа с децата. Спазват се ДОИ за предучилищно възпитание и подготовка и ДОИ за документите за системата на народната просвета.
- Текущи проверки по 3 жалби - в 4 детски градини - проверени 4 директори. В два от случаите са дадени предписания от началника на РИО.
- Текущи проверки в 5 детски градини - последващ контрол на изпълнението на дадени предписания - проверени 5 директори. В три от случаите предписанията са изпълнени. В два от случаите - предписанията са изпълнени частично и за отстраняване на констатираните нарушения са дадени предписания от началника на РИО.

Състояние и проблеми на задължителната подготовка на децата

за училище една година преди постъпване в първи клас.

- По данни от общинските администрации, за учебната 2009/2010 година в област Пазарджик са подлежали на задължителна подготовка за училище една година преди постъпване в първи клас – съгласно чл. 20, ал.1 от ЗНП – 2 585 деца. Обхванати са 2 365 деца.
- Служителите в Общинските администрации от отделите “Образование” посочват следните причини за необхванати деца - 2009/2010 г. – **220 деца**
- социални причини, миграция на семействата, прием в първи клас на шест годишна възраст, здравословни причини – често боледуващи деца.
- Предприетите мерки за обхващане на децата, подлежащи на задължителна подготовка за училище една година преди постъпване в първи клас, включват разговори с родителите и убеждаването им за необходимостта от посещение на децата в подготвителните групи. Мерките не водят до нужния ефект.
- На проведена в РИО – Пазарджик на 23.02.2010 г. „кръгла маса” с представители на заинтересованите институции се обсъди проблемът за обхвата и задържането на децата и учениците в училище и ефективна работа с родителите, които възпрепятстват децата си да посещават детска градина и училище. Една от набелязаните мерки е: превенция на отпадането на ученици от училище и деца от целодневните подготвителни групи в детските градини чрез прилагането на процедурите по чл.35 от Правилника за прилагане на Закона за семейни помощи за деца – предоставяне на месечните помощи за деца като социални инвестиции, в т.ч. и заплащане на таксите за целодневна детска градина.

Квалификационни дейности, организирани и проведени на територията на областта от РИО.

- В началото на учебната година са проучени потребностите от квалификация. Обобщени са предложенията и Плановете за квалификация на детските градини в Регионален план за квалификация – направление Предучилищно възпитание. При изготвяне на Регионалния план стремежът е бил да се сформират групи по общини, за да не се оскъпява квалификацията със средства за командировъчни разходи. Координирани са дейностите между МОМН, НИОКСО - гр. Банкя, РЦ на НПЦ – гр. Пазарджик, ДИУУ - гр. София, ОБА, училища и детски градини за реализация на квалификационна дейност с детски учители и директори.
- От страна на РИО -Пазарджик е оказано съдействие на МОМН - Дирекция „Финанси” за изпълнението на проект ”Подпомагане въвеждането на делегирани бюджети” - ОП „Развитие на човешките ресурси”. В обучителните семинари са участвали 43 директори на детски градини от общини: Пазарджик, Пещера, Панагюрище, Септември, Брацигово и Стрелча, прилагащи системата на делегираните бюджети. Съдейства се за организирането на едnodневните консултации относно прилагането на системата на делегирани бюджети на директорите на детски градини от „Вал Консулт” - също изпълнител на проекта.
- При реализиране на квалификационната дейност са използвани следните форми: квалификационни курсове, инструктивни съвещания, работни срещи, методически сбирки с наблюдение на добри педагогически практики, конференции.

- **- Участие в конференции:**

- В гр. Велинград (24.-26.03.2010 г.) се проведе Областна конференция по предучилищно възпитание „Водим бъдещето за ръка” - организатори - РИО - Пазарджик и Община Велинград. В конференцията са участвали 150 детски учители и директори на детски градини от област Пазарджик и област Пловдив. Представени са 8 доклада на пленарно заседание, 67 доклада в четири секции и са осъществени педагогически визити в 5 детски градини от гр. Велинград с наблюдение на открити практики. Областната конференция отговори на съвременните предизвикателства на българското предучилищно възпитание чрез съхраняване и обогатяване на традицията и чрез популяризиране на добрия педагогически опит и творчески потенциал на детския учител. Допринесе за изпълнение на целите на Националната програма за развитие на училищното образование и предучилищното възпитание и подготовка (2006-2015 г.) - осигуряване на възможност за равен достъп и качествено образование на децата от предучилищна възраст.
- В Третата научно-практическа конференция по предучилищно възпитание и подготовка „Водим бъдещето за ръка” – гр. Ловеч – 18.-20.04.2010 г. са взели участие с 3 доклада 5 детски учители и директори и с 2 доклада 2 начални учители, с което се допринесе за изпълнение на целите на конференцията – непрестанно повишаване на професионалната компетентност на предучилищните и начални педагози в съответствие с потребностите, произтичащи от динамиката на науката, общественото развитие, промяната в нагласите и мотивацията за учене през целия живот.
- В Областната конференция „Равен шанс” - обмен на знания за интеграция на деца и ученици със СОП - Пазарджик - 28.04.2010 г., организирана от Ресурсен център - Пазарджик, ФИЦЕ - България и РИО - Пазарджик са взели участие 7 детски учители от областта с 5 доклада, като е споделен положителен опит при интегрираното обучение и възпитание на деца от предучилищна възраст със СОП.

- **- Проведените методически сбирки с наблюдение на добри педагогически практики са следните:**

- Методическа сбирка с открита практика на тема: „ДОИ за усвояване на книжовния български език”, организирана от РИО - Пазарджик и Община Пещера - Тематичен концерт «Ден на книжовния български език» - участници - децата от подготвителните групи в 5-те детските градини и ПДГ към 3 училища от град Пещера. В методическата сбирка са взели участие директори на детски градини и детски учители от общини: Пещера, Батак, Брацигово, Велинград, Ракитово.
- Методическа сбирка с открита практика – тема: «Състезание по БДП» – в изпълнение на Регионалната програма за изпълнение Програмата на МОН за изпълнение на Националната стратегия за опазване живота и здравето на децата в пътното движение за периода 2006-2010 година - в гр. Пазарджик - парк „Острова” – с деца от подготвителните групи от 11 детски градини и 10 училища с полудневни подготвителни групи от гр. Пазарджик.

- Резултати от участието на детските градини в реализирани през 2009/2010 г. проекти и етапи от проекти на ниво детска градина, регионално, национално и международно ниво.

- За учебната 2009/2010 г. 80 детски градини са разработили проекти по ПМС № 129 / 11.07.2000 г. за предоставяне на средства (по 2,00 лева на дете) за подпомагане на физическото възпитание и спорта. Ежегодното обогатяване на учебно-материалната база се отразява положително на дейностите по ОН Физическа култура.
- 8 детски градини са участвали в дейности по проекти - в т.ч. 6 (ЦДГ «Зорница»-гр. Пазарджик, ЦДГ «Върбица»-гр. Пазарджик, ОДЗ «Здравец»-гр.Пазарджик, ОДЗ «Детство»-с. Мало Конаре, общ. Пазарджик, ЦДГ «Знаме на мира»-с. Овчеполци, общ.Пазарджик, ЦДГ «Детелина»-с.Черногорово, общ.Пазарджик) по Проект «Училище на две скорости» - компонент 1 «Без звънец» - МОМН ОП «Развитие на човешките ресурси».
- Всичките 86 общински детски градини са участвали в Национална програма „Диференцирано заплащане”.
- 61 детски градини от общини: Батак, Брацигово, Велинград, Лесичово, Пазарджик, Панагюрище, Пещера, Ракитово, Септември, Стрелча са участвали в Национална програма за по-пълно обхващане на учениците в задължителна училищна възраст, модул: „Подпомагане храненето на децата от подготвителните групи в детските градини, децата от подготвителните класове в училищата и учениците от I - IV клас”.

Нормативни актове:

- Наредба №4/18.09.2000 г. на МОН за предучилищно възпитание и подготовка – обн.ДВ бр.80/2000 г., изм. и доп.бр.70/2005 г.
- Наредба №2/28.05.2009 г. на МОН за усвояване на книжовния български език – ДВ бр.41/2009 г.
- Програма за подготвителна група в детската градина – в-к „Аз-Буки”, бр.20/ 2003 г.
- Концепция на МОН за възпитанието и обучението по безопасност на движението по пътищата в детската градина и в българското училище. Учебна програма по безопасност на движението по пътищата в детската градина - в-к „Аз-Буки”, бр.39/ 2003 г.
- Програма за подготовката на децата от предучилищна възраст в държавни, общински, частни и с чуждестранно участие детски градини за действия при бедствия, аварии, катастрофи и пожари – приложение 2 към чл.8, ал.1 от Инstrukция №2/05.07.2004 г. на МОН за подготовката и обучението на децата, педагогическия, административния и помощен персонал в детските градини за безопасно поведение при бедствия, аварии, катастрофи и пожари – ДВ бр.70/2004 г.
- Активността на детето в детската градина – Програма, авт.: доц. Н. Витанова и кол., изд. Просвета, София 1993 г.; Книга за учителя; Ръководство за планиране –(за деца от 3 до 6 год.)
- Програма за възпитанието на детето от две до седем годишна възраст, авт.: доц. Ел. Русинова и кол., изд. Даниела Убенова, София 1993 г.; Книга за учителя – (за деца от 3 до 6 год.)
- Въздействие чрез взаимодействие – Програма за възпитателна работа с деца до 3-годишна възраст, авт.: Тотко Татъзов, изд. Даниела Убенова, София, 1995 г. Въздействие чрез взаимодействие – Книга за педагога в детските ясли.

Благодаря за вниманието!

Марияна Гигова

старши експерт по предучилищно
възпитание – тел: 034 44 25 92

E-mail: m.gigova@abv.bg

Skype: mariyanagigova

GSM: 0889 11 86 44

0884 33 04 51

